

**LIETUVOS RESPUBLIKOS
GAMTINIŲ DUJŲ ĮSTATYMO NR. VIII-1973 2, 45, 46, 57 IR 62 STRAIPSNIŲ
PAKEITIMO
ĮSTATYMAS**

2022 m. gruodžio 8 d. Nr. XIV-1644
Vilnius

1 straipsnis. 2 straipsnio pakeitimas

1. Papildyti 2 straipsnį 54¹ dalimi:

„54¹. **Nacionalinis gamtinių dujų tiekimo ekstremaliųjų situacijų valdymo planas** (toliau – ekstremaliųjų situacijų valdymo planas) – valstybės institucijų, gamtinių dujų įmonių, nebutinių gamtinių dujų vartotojų pagrindinių funkcijų, priemonių ir veiksmų, kurių reikia imtis siekiant sumažinti galimą gamtinių dujų trūkumo poveikį sutrikus gamtinių dujų tiekimui, planas.“

2. Papildyti 2 straipsnį 54² dalimi:

„54². **Nacionalinis gamtinių dujų tiekimo saugumo užtikrinimo prevencinių veiksmų valdymo planas** (toliau – prevencinių veiksmų valdymo planas) – iš anksto numatytų valstybės institucijų, gamtinių dujų įmonių ir nebutinių gamtinių dujų vartotojų funkcijų ir įpareigojimų, švelninančių gamtinių dujų tiekimo sutrikimų poveikį, planas.“

2 straipsnis. 45 straipsnio pakeitimas

1. Pakeisti 45 straipsnio 2 dalį ir ją išdėstyti taip:

„2. Vyriausybė nustato konkrečias saugumą užtikrinančias priemones, kurių įgyvendinimas Tarybai, gamtinių dujų įmonėms ir vartotojams yra privalomas. Priemonės turi apimti minimalius dujų tiekimo patikimumo reikalavimus, pažeidžiamų vartotojų ir solidariai saugomų pažeidžiamų vartotojų apibrėžtis, dujų tiekimo prioritetus dujų tiekimo sutrikimo atveju, jos turi būti nediskriminacinės, aiškos ir paskelbtos teisės aktų nustatyta tvarka. Su gamtinių dujų tiekimo saugumą užtikrinančių priemonių įgyvendinimu susijusių dalyvių funkcijas ir atsakomybę Vyriausybė nustato taip, kad visų pirma veiksmų turėtų imtis gamtinių dujų įmonės ir nebutiniai dujų vartotojai, o po to – valstybės ir Europos Sąjungos institucijos.“

2. Pakeisti 45 straipsnio 4 dalies 2 punktą ir jį išdėstyti taip:

„2) prevencinių veiksmų valdymo ir ekstremaliųjų situacijų valdymo planų rengimą;“.

3. Pakeisti 45 straipsnio 6 dalį ir ją išdėstyti taip:

„6. Siekdami užtikrinti gamtinių dujų tiekimo saugumą, šio straipsnio 1 dalyje nurodyti dalyviai tarpusavyje bendradarbiauja rengiant gamtinių dujų tiekimo sutrikimų rizikos vertinimą, prevencinių veiksmų valdymo ir ekstremaliųjų situacijų valdymo planus, įgyvendinant infrastruktūros ir tiekimo standartus ir fizinį pajėgumą transportuoti gamtines dujas tarpvalstybinėmis jungtimis abiem (priešpriešinėmis) kryptimis.“

3 straipsnis. 46 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 46 straipsnį ir jį išdėstyti taip:

„46 straipsnis. Gamtinių dujų tiekimo saugumą užtikrinančios priemonės

1. Gamtinių dujų įmonės privalo būti nuolat pasirengusios veikti galimo dujų tiekimo sutrikimo atveju ir įgyvendinti prevencinių veiksmų valdymo planą gamtinių dujų tiekimo patikimumui ir techninei gamtinių dujų sistemų saugai užtikrinti. Dujų tiekimo sutrikimo atveju ar sumažėjus gamtinių dujų tiekimui, kilus grėsmei sistemų saugumui, įvykus avarijai, iškilus grėsmei žmonių sveikatai ar saugumui, gamtinių dujų įmonės privalo įgyvendinti ekstremaliųjų situacijų valdymo planą ir nedelsdamos imtis visų pagrįstų priemonių gamtinių dujų tiekimo patikimumui ir techninei gamtinių dujų sistemų saugai užtikrinti. Šios priemonės turi būti pagrįstos ir proporcingos. Gamtinių dujų įmonės apie taikomas prevencines ir ekstremaliųjų situacijų valdymo priemones praneša Energetikos ministerijai.

2. Gamtinių dujų įmonės ir vartotojai, kurie turi didesnės kaip 5 MW galios energijos gamybos objektų, privalo planuoti būsimą gamtinių dujų paklausą, gamtinių dujų sistemų pajėgumą. Gamtinių dujų įmonės privalo planuoti gamtinių dujų sistemų techninės būklės lygį, priemones, kaip patenkinti paklausą, kai ji yra didžiausia, spręsti gamtinių dujų trūkumo problemas, kylančias dėl vienos ar kelių gamtinių dujų tiekimo įmonių kaltės. Gamtinių dujų įmonės ne vėliau kaip iki kiekvienų metų gegužės 1 dienos parengia saugumo užtikrinimo ataskaitas ir pateikia jas Energetikos ministerijai.

3. Dujų tiekimo sutrikimo atveju ar sumažėjus gamtinių dujų tiekimui, Vyriausybė ar jos įgaliota institucija turi teisę pagal ekstremaliųjų situacijų valdymo planą nustatyti reikalavimą gamtinių dujų įmonėms ir nebuitiniams vartotojams naudotis gamtinių dujų saugyklomis ir šio reikalavimo sąlygas. Gamtinių dujų atsargos gali būti tiekiamos iš valstybių narių teritorijoje esančių gamtinių dujų saugyklų.

3¹. SGD terminalo operatorius negali SGD terminalo pajėgumų ar jų dalies paskirstyti ir (ar) naudoti suskystintoms gamtinėms dujoms tiekti iš valstybių, kurios pagal Nacionalinio saugumo strategiją kelia grėsmę Lietuvos Respublikos nacionaliniam saugumui ir nacionalinio saugumo interesų užtikrinimui.

3². Perdavimo sistemos operatorius ir skirstymo sistemos operatorius negali šių sistemų naudotojams suteikti teisės naudotis perdavimo sistema ir skirstymo sistema tiekti gamtines dujas į (per) Lietuvos Respublikos teritoriją tiesiogiai iš valstybių, kurios pagal Nacionalinio saugumo strategiją kelia grėsmę Lietuvos Respublikos nacionaliniam saugumui ir nacionalinio saugumo interesų užtikrinimui. Šis reikalavimas nėra taikomas gamtinių dujų tranzitui į Rusijos Federacijos Kaliningrado sritį.

4. Nebuitiniai vartotojai, kurie naudoja gamtines dujas energijai gaminti, kai ta energija parduodama ar naudojama visuomeniniams ar gyventojų poreikiams tenkinti, privalo turėti Energetikos įstatyme nustatyto laikotarpio energijos išteklių rezervo atsargas.

5. Buitinių vartotojų nenutrūkstamo gamtinių dujų tiekimo saugumo išlaidos, kurių įtraukimo į gamtinių dujų tiekimo sąnaudų metodiką tvirtina Taryba, įtraukiamos apskaičiuojant gamtinių dujų tiekimo kainą kaip atskira tiekimo kainos dalis. Nebuitiniai vartotojai pagal sutartis nenutrūkstamo gamtinių dujų tiekimo saugumo išlaidas padengia savo lėšomis.

6. Lietuvos energetikos agentūra, vadovaudamasi Reglamento (ES) 2017/1938 nuostatomis, atlieka gamtinių dujų tiekimo sutrikimų rizikos vertinimą, rengia ir teikia tvirtinti Energetikos ministerijai prevencinių veiksmų valdymo ir ekstremaliųjų situacijų valdymo planus.

7. Energetikos ministro patvirtintus prevencinių veiksmų valdymo ir ekstremaliųjų situacijų valdymo planus Energetikos ministerija viešai paskelbia savo interneto svetainėje ir užtikrina nuolatinę jų įgyvendinimo stebėseną. Apie patvirtintus prevencinių veiksmų valdymo ir ekstremaliųjų situacijų valdymo planus ir jų atnaujinimus Energetikos ministerija nedelsdama praneša Europos Komisijai. Vyriausybei paskelbus ekstremaliąją situaciją gamtinių dujų sektoriuje, Vyriausybė, Energetikos ministerija, Taryba ir gamtinių dujų įmonės imasi iš anksto nustatytų veiksmų, apibūdintų ekstremaliųjų situacijų valdymo plane, ir nedelsdamos apie tai praneša Europos Komisijai ir kitoms valstybėms narėms. Paskelbus ekstremaliąją situaciją gamtinių dujų sektoriuje, Energetikos ministerija gali kreiptis į Europos Komisiją su prašymu paskelbti regioninio arba Europos Sąjungos lygmens ekstremaliąją situaciją, kuri gali būti paskelbta Europos Komisijai atlikus patikrinimą.“

4 straipsnis. 57 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 57 straipsnio 5 dalies 3 punktą ir jį išdėstyti taip:

„3) kyla avarija ar ekstremalioji energetikos padėtis, dėl kurių neįmanoma tęsti gamtinių dujų perdavimo, skirstymo ar tiekimo konkretiems vartotojams, jeigu tenkinami Energetikos įstatyme nustatyti apribojimų ekstremaliųjų energetikos padėčių metu taikymo pagrindai;“.

5 straipsnis. 62 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 62 straipsnio 2 dalies 1 punktą ir jį išdėstyti taip:

„1) ekstremaliosios energetikos padėties nacionalinių priemonių, skirtų gamtinių dujų tiekimo patikimumui užtikrinti, koordinavimą;“.

6 straipsnis. Įstatymo įsigaliojimas

Šis įstatymas įsigalioja 2023 m. sausio 1 d.

Skelbiu šį Lietuvos Respublikos Seimo priimtą įstatymą.

Respublikos Prezidentas

Gitanas Nausėda